

וארטים לפרשת השבוע

כא י. כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלוך בידך ושבת שבינו. יש להקשות מה הטעם פתח באויבך שהוא לשון רבים וסיים בלשון יחיד ונתנו ולא כתב ונתנם, וכן ושבת שבינו לשון יחיד הול"ל ושבת שביים? וי"ל דמצינו ביומא סט. שאנשי כנה"ג הרגו את היצה"ר של ע"ז ואז הם רצו לבטל את היצה"ר של עריות והצליחו רק לסמא לו את העין וזה השפיע על ביטולו על ז' קרובים. ולפי"ז י"ל דזה רמזה התורה כי תצא למלחמה על אויבך שזה שניים יצא דע"ז ויצא דעריות. ונתנו ה' אלוך בידך רק אחד מהם והוא יצה"ר דע"ז, ואילו מהשני רק ושבת שבינו והיינו דלא נתנו ה' אלוך בידך לגמרי אלא רק סימו לו את העיניים. וזה מרומז ברש"י לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר. חיד"א

כא י. כי תצא למלחמה על אויבך. הטעם שהוא בלשון יחיד, תצא ולא תצאו, י"ל שאיתא בגמ' שדורו של אחאב אף שלא היו צדיקים נצחו במלחמה כיוון שהיו באחדות, וזמ"ש כי תצא באחדות, ונתנו ה' בידך.

כא יא. וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאישה. איתא בסנהדרין אמר חושי הארכי לדוד המלך מ"ט קנסיבת יפת תואר? א"ל יפת תואר רחמנא שריה. א"ל לא דרשת סמוכין, דסמך ליה ליפת תואר בן סורר וכל הנושא יפת תואר הו"ל בן סורר. ולפי זה מובן מדוע במעשה דבת שבע אצל דוד לא הגיעה הציצית וטפחה על פניו כמו שהיה בסיפור במנחות מד על אדם הזהיר בציצית ונסע לעבור עבירה בארבע מאות זהובים ואז באה הציצית וטפחה על פניו שיפרוש, ד"ל דכיוון דדוד נסיב יפת תואר שמע מינה דלא דריש סמוכין וכמו שמבואר בסנהדרין, וא"כ אסור לו ללבוש ציצית בסדין של פשתן משום דהוה כלאים וכמבואר במנחות דף מ, ולכך הציציות לא טפחו על פניו כי לא היתה לו ציצית. חת"ס.

כא יא. וראית בשביה אשת יפת תואר. וברש"י לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר, ווארט חסידי אומר ע"פ יבמות סג'. שרב אמר לתלמידיו שאשה מצילה משני דברים, א. מגדלת הבנים לתורה. ב. מצילה מן החטא. ויפת תואר הרי לא מגדלת הבנים לתורה, כי הרי בנה יצא בן סורר, א"כ לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר.

כא טו. כי תהיינה לאיש שתי נשים האחת אהובה ואחת שנואה. איתא בקידושין סח. וכי יש אהובה ושנואה לפני המקום. היינו וכי אהבתו ושנאתו של בעל חשובה לפני ה'? אלא אהובה, אהובה בנישואיה, ושנואה, שנואה בנישואיה. ושנואה היינו שנשא חייבי לאווין. ולפי"ז אתי שפיר גם הפסוק בפרשת ויצא, דאיתא שם ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי שמע ה' כי שנואה אנכי ותקרא שמו שמעון. ויש להקשות אמאי בראובן לא אמרה כי שנואה אנכי, שהרי כבר אז היתה שנואה? ולפי הנ"ל יש לומר ששנואה היינו חייבי לאווין כמבואר בפרשתנו, ולאה נהייתה חייבי לאווין, היינו אחות אשה, רק בלידת שמעון, כי על ראובן נתעברה מטיפה ראשונה כדכתיב בכורי אתה כוחי וראשית אוני וא"כ עדיין לא נשא את רחל ולא הייתה שנואה דהיינו חייבי לאווין. משא"כ בלידת שמעון כבר נהייתה שנואה כי יעקב נשא את רחל מיד בגמר השבע ברכות של לאה.

כא טו טז. כי תהיינה לאיש שתי נשים וגו' וילדו לו בנים האהובה והשנואה וגו' והיה הבן הבכור לשנואה. יש להקשות דבתחילת הפסוק מבואר שהאהובה ילדה ראשונה כי כתוב וילדו לו בנים האהובה והשנואה, משמע קודם האהובה. ואילו בהמשך כתוב והיה הבן הבכור לשנואה? ואומרים ע"כ בשם הגאון, דהאהובה ילדה קודם כי ילדה בחודש השביעי, והשנואה ילדה בתשיעי וילדה אחרי האהובה, אבל מכיוון שהתעברה קודם לאהובה לכך הולכים אחרי העיבור והבכור הוא לשנואה. וכבר צווחו ע"כ רבים ובהם השואל ומשיב, החכמת שלמה ועוד רבים, שהרי לדינא הולכים אחר הלידה ולא אחר העיבור. והגדיל לעשות הנצי"ב בהעמק דבר שכתב שהוא לא מאמין לשמועה שיצאה ושקר העידו בשם הגר"א. ולישב דברי הגר"א מובא בעלון הנפלא 'איחוד וחיוד' שביאר דבריו כך: הנה בסנהדרין נז: איתא דבן נח חייב על העוברים, משום דלגביו עובר חשיב נפש. מאידך גיסא בישראל הוא בטל לגבי אמו ולא חשיב נפש. ולפי"ז י"ל שבבן נח הבכור הוא כבר משנעשה עובר, והרי השנואה היא יפת תואר (חז"ל כאן והובא ברש"י יא) שהיא בן נח, ולכך בנה שהתעברה ממנו מקודם הוא בכור, ומה שבלידה תליא מילתא הוא רק בישראל. ולכך וילדו לו בנים קודם האהובה, אבל והיה הבן הבכור הוא לשנואה. (יש להאיר כאן את דברי ר"י איבשיץ שהטעם בזה היה הבן הבכור לשנואה, משום שצדיקה הקב"ה מתאוה לתפילתה כמו שמצינו אצל האמהות לכן הוא משהה אצלה את זמן ההריון).

כא טז – יז. והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו וגו' כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא לו. יש לדקדק שלגבי ירושת כל האחים כתוב לשון אשר יהיה לו ואילו לגבי בכור כתוב אשר ימצא לו. וצריך להבין למה חילק בלשון בין כל האחים לבכור? ואומר הגר"א שבכל האחים כתוב אשר יהיה, משום שהכוונה היא גם למה שיגיע בעתיד. משא"כ בבכור כתוב בו אשר ימצא כי דינו לרשת פי שניים רק ממה שנמצא כבר בשעת הירושה ולא יקבל פי שניים במה שראוי להגיע לאחר מכן.

כא. ורגמוהו כל אנשי עירו באבנים ומת וביערת הרע מקירבך וכל ישראל ישמעו ויראו. יש להקשות למה לא הוסיף כאן הנוסח ולא יזידון עוד כמו שמצינו בפרשה הקודמת בשופטים יז יג על ממרא פי הכהן?

וי"ל שמצינו במנהדרין עא. שבן סורר לא היה ולא עתיד להיות. וא"כ מובן למה לא כתוב ולא יזידון עוד כי מעולם לא זדו בזה, אז ל"ש לא יזידון עוד.

כא. כב-כג. וכי יהיה לאיש חטא משפט מוות והומת ותלית אותו על עץ: לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא וגו'. יש להבין מה היא הכפילות הזאת **קבור תקברנו**. וי"ל ע"פ סנהדרין מו. שהרוגי ב"ד לא היו קוברים אותם בקברי אבותם אלא היו להם שני בתי קברות מיוחדים, אחד לנהרגים ולנחנקים, ואחד לנסקלין ולנשרפים. ורק משנתעכל הבשר היו מלקטין את העצמות וקוברין אותן במקומן, דהיינו בקברות אבותיו. ולפי"ז אתי שפיר קבור תקברנו. כי הפסוק בא לרמז לנו שיש לו קבורה אחר קבורה. פעם אחת מיד אחרי העונש ופעם שנייה משנתעכל הבשר.

כב ד. לא תראה את חמור אחיך או שורו נופלים בדרך וגו'. במשך חכמה כאן התקשה למה כאן הנוסח הוא **לא תראה את חמור אחיך**, ואילו במשפטים הנוסח הוא **כי תראה חמור שונאך**? וי"ל, אומר המשך חכמה, שבמשפטים הוא ראה ב' חמורים אחד של שונא ואחד של אוהב ויש נידון מה ירים קודם, לכך כתב **כי תראה חמור שונאך** שיש לראות ולדון מה ירים קודם, אבל כאן מדובר שיש רק חמור אחד שאז אין עליו לדון אלא מיד לעזור ולכן כתב **לא תראה**, והיינו שלא יתבונן אלא מיד יעזור. והטעם שאצלנו לא העמיד בב' חמורים של שונא ואוהב, כי כאן אחרי חטא העגל ואחרי כל החטאים שחטאו במדבר כשכולם היו מלאים בחטא ל"ש מקרא של שונא, כי שונא מבואר בחז"ל שאני שונא אותו בגלל חטאו, וד"ז שייך דווקא אם פלוני חטא ואני צדיק כמו שהיה בזמן צאתם ממצרים (פרשת משפטים) עוד קודם חטא העגל ושאר החטאים שעברו, אבל כאן לא שייך לומר שאחד חטא והשני לא, כי כולם היו מלאים בעבירות.

כב ז. שלח תשלח וגו' למען ייטב לך והארכת ימים. ויש לעיין דהכא הוקדמה ברכת אריכות ימים לברכת ייטב לך, ואילו לעיל ה' טז בכיבוד הורים כתוב הפוך למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך והדבר צריך טעם. וי"ל דמבואר בתרגום יונתן כאן שפירש למען ייטב לך קאי על עולם הזה ולמען יאריכון ימך קאי על עולם הבא. והנה מצינו בירושלמי ריש פאה שכיבוד אב ואם הוא מצוה חמורה שבחמורות, ושילוח הקן הוא קלה שבקלות, ומצינו בזבחים קיט. דדרך התורה לכתוב בדרך דלא זו אף זו. וא"כ בשילוח הקן שהיא מצווה קלה הו"א שיקבל שכר רק בעוה"ז ולכן נאמר קודם למען ייטב לך בעוה"ז והתורה מוסיפה שלא רק בעוה"ז אלא ולמען יאריכון ימך גם בעוה"ב. משא"כ בכיבוד אב שזה חמור הו"א איפכא, שיקבל שכר רק בעוה"ב וקמ"ל שאף בעוה"ז. טעמא דקרא.

כב ז-ח. שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים. כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך. הטעם שנשמכה פרשת שילוח הקן ל"ולא תשים דמים בביתך", אולי י"ל ע"פ קידושין לט: מסופר שם על אדם שאביו שלח אותו להוריד גוזלות ע"י שילוח הקן והוא עלה וירד ובירידתו נשבר הסולם והוא מת. ומקשינן שם הרי כתוב למען ייטב לך והארכת ימים והוא מת מאותה מצווה, ומשנינן סולם רעוע הווי, דקביע הזיקא ולא סמכינן בזה אניסא. וזה מה שכתוב כאן שאם אדם משלח את הקן הוא יאריך ימים, אבל כל זה הוא בתנאי שלא ישים הוא דמים בביתו, היינו שלא ישים סולם רעוע או בלא מעקה.

כג ג ד. לא יבוא ממזר בקהל ה' גם דור עשירי לא יבוא לו בקהל ה'. לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבוא להם בקהל ה' עד עולם. רבים נתקשו כאן למה גבי עמוני ומואבי איתא עד עולם, ואילו בממזר לא כתיב עד עולם, בפרט לפי מה דאיתא בסיפרי שגם ממזר נאסר עד עולם גז"ש מעמוני ומואבי? וי"ל א. ע"פ מה דאיתא בקידושין עב: עתידין ממזרים להיטהר לעת"ל ודרשת הסיפרי זה על הזמן הזה. עוי"ל שגם בזה"ז יש אפשרות לממזר להיטהר כדאיתא בקידושין סט יכולים ממזרים להיטהר ע"י שיא שפחה ויוולד בן וישחררו. ועוי"ל דהא מבואר ביבמות עח: שבדרך כלל ממזרים מתים עד עשרה דורות, ולכן ממילא לא שייך כ"כ שיחיו יותר מכך, לכן לא כתב עד עולם. טעמא דקרא.

כג ד. לא יבוא עמוני בקהל ה'. ובחז"ל עמוני ולא עמונית ולמה עמונית מותר, כתוב כי כל הטעם שעמוני לא יבוא ע"ד אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים, ואין דרך אישה לקדם בלחם את האנשים, ומקשה ע"כ הגמ' היה להם לקדם אנשים לקראת אנשים ונשים לקראת נשים ומסיק כל כבודה בת מלך פנימה. ויש להקשות הא המואביות היו פרוצות ביותר ואפי' המלכים הפקירו בנותיהם וא"כ היה להם לקדם את הנשים בלחם ומים? וי"ל דתירוץ הגמ' כל כבודה בת מלך פנימה הכוונה היא לנשים היהודיות ולכן המואביות לא יכלו לקדם בלחם ובמים, כי היהודיות היו בפנים ולא ראו אותם. חכמת שלמה למהרש"ל יבמות עז.

שם. ואשר שכר עליך את בלעם לקללך. למה כתב אשר שכר ולא נקט שלח או ביקש? ויש ליישב דבלא שכירות יכול לומר אין שליח לד"ע דדברי הרב ודברי התלמיד, אבל בשכירות יש משמעות במחנה אפרים שלוחין יא. שיש שליח לד"ע ול"א דברי הרב, כי ע"י השכירות הוא נהיה ממש כידו ועיי"ש.

כג ה. על דבר אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים. אומר רש"י על העצה שיעצו אתכם להחטיאכם. ולכא' הוא תימה מדוע שינה רש"י ממה שכתוב להדיא בקרא שהטעם הוא משום שלא קידמו בלחם, ומדוע הוצרך לשנות על העצה שיעצו להחטיא אתכם? וי"ל דהנה בזוהר הקשה בשביל מה הוצרכו בלחם ומים הרי היה להם באר ומן, ומתוך שהכוונה היא שלא הקדימו לשלום. והלחם והמים

מסמלים דרישת שלום. וקשה על זה הא במו"ק טו. מבואר שכל מ' שנה במדבר היו מנוודים למקום, ומנודה אסור בשאילת שלום? וי"ל שמנודה אסור גם בתשמיש המיטה, ועי' אומר רש"י שהם החטיאו אותם בזנות, ז"א שהם לא התייחסו לנידוי, ולכך יש עליהם תביעה שהם לא שאלו בשלום, ולכך רש"י שינה והוסיף שהטענה על לחם ומים שזה שלום קיימת רק בגלל שהם רצו להחטיא אתכם. עי"ל שמבואר בסנהדרין קג: שמי שדואג לאנשים ללחם ומים הקב"ה חס עליו ומוותר לו על כל העונשים שמגיעים לו אפי' אם עובד ע"ז, וא"כ זהו שאמר הקב"ה אם עמון ומואב יקדמו אתכם בלחם ובמים, יתכן והקב"ה היה מוחל להם. אבל כעת שלא קידמו הקב"ה מענישם, אבל לא על הלחם אלא על דבר בלעם.

כג כד. מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לה' אלוקיך. נראה לבאר פסוק זה ע"פ כתובות עז: שמובא שם שריב"ל נשבע שלא יצא מגן עדן ובדקו אחריו ומצאו שמעולם לא נשבע על שקר, ולכן מוכרחים לקבל שבועתו. וזה מרומז בפסוק שלפנינו אם מוצא שפתיך תשמור אז תזכה ועשית כאשר נדרת, והיינו שיעזרוך מהשמים לקיים כל מה שקיבלת על עצמך כדי שתוכל להמשיך לקיים מוצא שפתיך. באר מנחם

כד ח – ט. השמר בנגע הצרעת וגו' זכור את עשה ה' אלוקיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים. אומר רש"י כאן מחז"ל שאדם יזכור מה נעשה למרים כשדיברה במשה ולקתה בצרעת. וקשה ע"ז הא מבואר בשמות ד ו שמשה נענש בצרעת משום שדיבר לשה"ר על ישראל ואמר לא יאמינו בי, וא"כ אמאי הוצרכנו להרחיק נדוד למרים ולא הבאנו ראייה ממש עצמו שלקה בצרעת בגלל שדיבר בישראל? וי"ל, אומר הפנים יפות, שמבואר בחז"ל (מנחות מא) שבעידנא דריתחא הקב"ה מעניש גם מי שלא צריך להיענש, והנה בזמן שעם ישראל היה בעבודה במצרים זה היה שעת כעס כמו שמצינו שמשה כמעט נהרג על שלא מל את בנו שלא נענשים ע"כ בזמן רגיל כי זה מצוות עשה, ולכך אין משם ראייה. אבל מרים נענשה בזמן שהקב"ה לא כעס כדכתיב בדרך בצאתכם ממצרים והיינו בשעת הגאולה ולמרות זאת נענשה לכן הבאנו הראיה ממנה.

כד יט. למען יברכך. וברש"י נפלה מטבע מידו ומצאה עני ה"ה מתברך עליה. הגמ' מספרת על רבי עקיבא שהיה מהלך ברחוב ופגש ברבי טרפון שהיה עשיר מופלג מאוד. הציע לו ר"ע לקנות מספר עיירות א"ל ר"ט בסדר והפקיד בידו כסף, לימים פגש ר"ט את ר"ע וא"ל היכן העיירות, לקחו ר"ע והראה לו תתיים וישיבות שהקים בכסף, א"ל ר"ט אוי לי ששמתי כספי על קרן הצבי, א"ל ר"ע כתוב פיזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד, ור"ט שמח. לכאורה הסיפור הזה מאוד מאוד תמוה. איך התנא ר"ט אמר על צדקה קרן הצבי, ועוד מה חידש לו ר"ע? וי"ל שר"ט אמר חבל, הרי מצוות מדאורייתא צריכות כוונה ואני כלל לא כיוונתי לזה, ענהו ר"ע שפזר נתן לאביונים, דהיינו שאם נפל סלע מידו ומצא את זה עני, צדקתו עומדת לעד, וכמו שכותב רש"י כאן, א"כ חזינן דלא בעינן כוונה בצדקה.

כה ג. ארבעים יכנו. איתא במכות כמה טיפשי שאר אינשי דקיימי מקמי ס"ת ולא קיימי מקמי גברא רבא, דאילו בס"ת כתיב 40 יכנו ואתו רבנן ובצרו חדא. וקשה הרי כבר כתוב הרבה קודם לכן בפרשת אמור בספירת העומר תספרו 50 יום וחכמים אמרו שמונים רק 49, וא"כ למה לא הביאו ראייה משם? אומר האוסטרבצא, שלהוריד מכה מיהודי זו גדלות יותר מאשר לפחות יום.

כה יז – יח. זכור את אשר עשה לך עמלק וגו' ואתה עיף ויגע ולא ירא וגו'. אומר רש"י עיף בצמא דכתיב ויצמא שם העם למים וכתוב אחריו ויבא עמלק, לכאורה מה מעניין אותנו עניין הצמא לעמלק. מתרץ ע"כ הבית הלוי דהנה מבואר ברש"י בשמות יז ט שעיקר מעשה עמלק הוא בכשפים, והנה כדי לבטל מעשה כשפים בעיני מים כמבואר בסנהדרין סז: ולפי"ז מובן היטב מה שאומר רש"י כיוון שהיו עיפים בצמא ולא היה להם מים לכן ויבא עמלק כי לא היה אפשרות לבטל כשפיו כשאין שם מים.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

מצוות ביומו תתן שכר

בפרשתנו ישנן מצוות רבות העוסקות בענייני תיקון המידות שבין אדם לחבירו, ואחת מהן היא מצוות תשלום שכר שכיר בזמנו שנאמר ביומו תתן שכרו. ואומרים רבותינו הראשונים (מובא ברא"ה) שמצווה זו היא מצווה לקיום נפשו של הפועל כי אליה הוא נושא את נפשו להתפרנס בשביל לחיות, ואם מאחר לשלם הרי הוא כאילו נוטל ממנו נפשו וכמבואר בגמ' בבבא מציעא. ובזהוה כתב שמכיוון שהמזלזל במצווה זו הרי הוא כנוטל נפשו של הפועל ממילא עי"ז חלילה וחס מתמעטים ימיו של בעל הבית וכל הימים והטובות שנגזרו עליו נמחקים ממנו וגורם מיתה לעצמו ר"ל, וזה מלבד מה שעובר בזה על חמישה לאווין, ובגמ' בסוכה איתא שגם נכסי המאחר יורדים לטמיון. ומצוות אלו יש בהן הרבה הלכות ומובא בספר אהבת חסד לחפץ חיים ועי"ש מה שהרחיב בזה בפתיחה לשכר שכיר, וכתב שם שמצווה זו היא גם באחד שהבטיח לילד פרס או סוכריה על איזה מלאכה או עזרה שיעשה בשבילו ולא נתן הכסף בזמנו עובר על כל החמישה לאווין, וגם מי שאין לו כסף מוכרח וחייב לקחת הלוואה בשביל לשלם החוב הזה כדי שלא יעבור על איסורים חמורים אלו ותלמידי האר"י כתבו שהמקיים מצווה זו זוכה שתשכון בגופו נפש קדושה כעין הנשמה יתירה שיש לאדם בשבת. **וכך היה אומר הח"ח:** החכם עושה מעפר לזהב, ולעומתו הטיפש עושה מזהב לעפר, והנמשל הוא שכל יהודי הברירה בידו או שמכל הפעולות הפשוטות שעושה, לעשות מהם מעשה מצוה, או לעשות אפילו את המצוות לכולם. ולדוגמא בולטת כולם משלמים לעגלון או לנהג דמי נסיעה,

והנה מי שהתבונן בזה שהוא מקיים עכשיו מצוה של ביומו תתן שכרו, קיים בשלימות מצוה מפורשת מן התורה, ומי שלא התבונן אלא שילם בגלל שכך החוק שצריך לשלם, הרי זה בגדר מצוה יבישה, וחבל מאד שבשביל חסרון התבוננות יפסיד לעצמו מצוות מפורשות מן התורה, ע"כ משיחותיו של הח"ח. וז"ל בספר אהבת חסד ח"ב פכ"ג בהגה"ה: מה טוב לאדם שירגיל את עצמו שבשעה שעושה מצוה שיש לה שורש מן התורה כגון שמשלם פעולת שכיר בזמנו שמקיים בזה המצוה ביומו תתן שכרו, וכל כיוצא בזה מה טוב הוא שיכוין בעת הפעולה לקיים המצות עשה שלה, שאז נעשית המצוה בגודל השלימות וכו' ויתקדש על ידי זה לה', וזהו שכתוב למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלקיכם, והיינו שהוא עושה אותם בעבור שהם מצוות ה'.

וידוע רבות שכל גדולי ישראל מאוד מאוד הקפידו במצוות ביומו תתן שכרו ואף עשו מזה עניין רב, ולהפך נזהרו מאוד מאוד חלילה מלהלין פעולת שכיר. נביא כאן כמה סיפורים בעניין זה מהספר מידות טיש. **על** האר"י הקדוש מסופר שמעולם לא היה עומד בתפילת מנחה בערבו של יום טרם פרע את שכר האומנים, וכאשר לא היה בידו לשלם היה מאחר את תפילת מנחה אף לאחר השקיעה כי היה אומר איך אשא פני בתפילה ועדיין לא קיימתי מצווה זו. **הפרי מגדים** קנה פעם חליפה חדשה מכיון שהיה לומד עד שעה מאוחרת בלילה וכל רגע היה יקר בעיניו מפז, השאיר הגאון ביד אשתו הרבנית סכום כסף לצורך תשלום שכר העבודה לחיט, ברגע שהלה יביא את הבגד המוכן. בבואו הביתה באישון לילה, והרבנית כבר עלתה על יצועה לישון, הבחין בחליפה החדשה שהיתה מונחת על השולחן. הפרי מגדים חשש, שמא היא עדיין לא שילמה לחיט את שכרו ויש בזה משום איסור דאורייתא: לא תלין פעולת שכיר וגם איסור לחיט שהכשילו, אך את זוגתו הרבנית לא רצה להעיר משנתה כדי לשאלה, מתוך דרך-ארץ. סגר, איפוא, את הדלת אחריו ויצא בחשכת ליל לחפש את החיט, שבדאי ער הוא. כשמצא את בית החיט, רעד הלה בכל איבריו מרוב התרגשות: וכי מה עושה רבינו בביתי, בשעה כה מאוחרת? הרגיעו הגאון והסביר לו את החשש שכרסם בלבו, ופניו אורו בשמעו מפי החיט שהרבנית פרעה לו כבר את שכרו (ספר "בסוד ישרים ועדה"). **אשתו** של רבי יהושע לייב דיסקין הזמינה סבל כדי להעביר משא כבד לביתה. היא שילמה לו את דמי ההובלה והסבל הלך לדרכו. המהרי"ל ראה את החבילה בביתו, ולשאלתו אמרה לו הרבנית את הסכום ששילמה עבור ההובלה. הרב מצא לנכון שדרוש תשלום גבוה יותר ממה ששילמה הרבנית. הוא הזדרז מיד, הוציא את העודף ושיגר אותו לסבל באמצעות שליח. היה זה מאוחר בלילה, השליח יצא וחיפש באישון לילה את ביתו של הסבל. לאחר עמל רב מצא את ביתו, ושילם לו את יתרת הסכום (ספר "עמוד אש"). **סיפרה** בתו של החפץ חיים שפעם בחורף העיר אותה אביה בחצות הלילה וביקש ממנה ללכת איתו לחיט, כדי לשלם לו את שכר פעולתו, היות והוא שכח לשלם לו בערב. בית החיט עמד בקצה העיר, הקור היה גדול והחפץ חיים הוסיף בלכתו עם בתו: אין דבר, הכל כדאי ורק לא לעבור על לאו של תורה. (קונטרס עמוד החסד). **מעשה** **בבעל השדי חמד**, שנתן את נעליו לתיקון אצל הסנדלר, וכשהחזיר לו הסנדלר את נעליו המתוקנות, ראה שהרב מוציא שטר בן רובל אחד כאשר שכר עבודתו הגיע בסך הכל לחמש אגורות, ואמר לו שיבא למחרת לקבל את שכרו, ענה לו השדי חמד, התורה אמרה "לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר" ואם יש לי יותר מכדי שכרו ואין מי שיפרוט לי בשעה כה מאוחרת, וכי בשביל זה צריך השכיר לסבול?

על רבי אהרן מבעלז מסופר שהיה מקפיד בעניין זה גם אצל נכרי שעבד אצלו, מספק שמא קיימת מצוה זו אצל נכרי. **החפץ חיים** שחיבר ע"כ קונטרס שלם מובא באהבת חסד והיה נאה מקיים, ולא פעם היה נראה הח"ח כשהוא משתדל לעת זקנותו בלילה גשום וקר כדי לשלם שכר שכיר בזמנו, ופעם לעת זקנותו הוצרך לנסוע למרחקים בשביל איזה עניין חשוב, והנה סמוך לזמן שהגיעו הוא ביקש מהעגלון לשוב על עקביו ולחזור לעירו כי שכח לשלם לחיט על תיקון מעילו, ולמרות שמקורביו ניסו מאוד למנוע ממנו לשוב על עקבותיו, הוא לא הסכים אלא פקד לשוב כדי שחלילה לא יאחר מצוה רבה זו של ביומו תתן שכרו ואף לא רצה לסמוך על שליח בזה. והיה אומר הח"ח אפשר לעשות מעפר זהב וזאת כל פעם שמשלם יכולין ויאמר לקיים המצווה ביומו תתן שכרו ואז הפעולה שלו תהפוך למצווה ששכרה גדול לאין ערוך, כי יש בזה עוד מצוות כמו וחי אחיך עמך, והחזקת בו, ומרוויח ג"כ מצוות ל"ת לא תלין וכו', ומה שצריך זה רק כוונה. ופעם ראו את החפץ חיים מסתובב ברחובה של עיר בער"ש ומחפש ושואל מפי העוברים ושבים היכן נמצא פלוני, ועד שלא מצא לא היה מרגוע לנפשו וכשנמצא האדם שאותו חיפש, החפץ חיים ממש רקד משמחה על שזכה למוצאו ולקיים המצווה ביומו תתן שכרו טרם יבוא השמש ויעריב היום. וכן החזו"א מובא במעשה איש כמה פעמים ניכרה על פניו שמחה גדולה וכשהיה נשאל ע"כ היה עונה זכיתי בס"ד לקיים המצווה הגדולה של ביומו תתן שכרו. **רבי** שאול בראך מקאשוי זצ"ל הקפיד מאוד בקיום מצווה זו וכל פעם שהיה נצרך למלאכה לא היה עושה אא"כ יש באמתחתו כסף מלא לשלם לפועל מיד בגמר יום העבודה כדי שחלילה לא יכשל באיסורי תורה, ובגלל ד"ז היה לפעמים מוציא כספים הרבה יותר ממה שהיה מוציא לו היה שוכר אנשים לעבודה מושלמת ולא היו תובעים שכרם עד סיום העבודה המושלמת, והטעם שעשה זאת כי לא רצה להפסיד המצווה של ביומו תתן שכרו. **האדמו"ר** בעל הדברי אמונה מתולדות אהרן הנהיג בביתו שחשבון הנפש שלהם יהיה בסוף כל יום שיבדקו שקיימו את מצוות ביומו תתן שכרו, ואף הסטיפלער נצפה לא פעם לעת זקנותו שהיה מכתת רגליו ועולה ארבע קומות ברגליו הכאובות בשביל חלילה לא לפספס איזה

תשלום כמה פרוטות של מי שהקליד לו את חומר לימודו והניח על דלת ביתו ולא לקח תשלום. **על רבי אהרן קוטלר** מסופר שכשהקים את בניין ישיבתו בקלצק ראה יום אחד את מנהל העבודה כשהוא מתווכח עם אחד הפועלים. לשאלתו מה קרה, ענה מנהל העבודה שפשוט אין לי כסף כעת לשלם לפועל וזה הויכוח שלנו. מיד החוויר רבי אהרון כסיד וכשכולו רועד אמר לו אוי אסור להלין פעולת שכיר ואם אין כסף אז אסור לבנות חלילה אם עייז יצטרכו להלין שכרו של הפועל אפי' לילה אחד. **ומסופר** על רבי משה אריה פריינד גאב"ד העדה החרדית שפעם כתב ס"ת והיה יום שלא היה בידו לשלם את הסכום הדרוש. באותו ערב הוא התרוצץ ממקום למקום ודרש במלווים כדי לפרוע את החוב ולמרות מחילת הסופר הוא לא נח ולא שקט עד שעלה בידו להשיג את הסכום הדרוש לזה. בספר בכל נפשך מסופר על רבי נתן צבי פינקל: פעם אברכים בגבעת שאול הופתעו לראות את רנ"צ בערב יום הכיפורים בצהרים תר אחר כתובתו של אחד מאברכי הישיבה בשכונה, התברר שרנ"צ ביקש מאותו אברך שילמד עם אחד מבניו והבטיח שיתן לו משכורת חודשית על כך תחילת לימודם היה בט' אלול וביום זה ערב יום הכיפורים הגיע זמן קיום המצוה לכן התאמץ והגיע בעצמו ביום עמוס כערב יוהכ"פ לשלם את שכרו ולקיים מצוות ביומו תיתן שכרו כהלכתה. בעל מלאכה הוזמן להתקין שלט על אחד מבניי הישיבה בשעות הצהריים הופיע רנ"צ כדי לשלם לו אמר לו בעל המלאכה שעדיין לא סיים את מלאכתו, כעבור כמה שעות הופיע שוב עם הכסף, אמר לו בעל המלאכה שלא גמר ובכלל הוא אינו מבין את הלחץ לשלם שכן כשיגמור יבא ויבקש ולמה רבינו במצבו טורח בעצמו ולא עושה זאת על ידי עושי רצונו, והכל משום שרצה לקיים מצוות ביומו תיתן שכרו.

על רבי זושא מאניפולי מסופר: רבי זושא כיהן כרב בעיירה אניפולי. רבי זושא חי בדוחק רב. אשתו של הרב זושא מאניפולי בקשה ממנו פעם שיקנה לה בגד חדש. והרב זושא התאמץ רבות עד שהשיג סכום כסף הדרוש לקנית בד, וקנה אריג, ונתן לאשתו הרבנית שתמסור לחייט לתפור לה הבגד. והנה ביום אחד ראה שפני אשתו שוב אינם כתמול שלשום. שאל ר' זושא מה קרה הלא כבר יש לך בגד, השיבה אשתו אין לי בגד! תמה הרב זושא: הרי בעצמו מסר לה חתיכת האריג הדרושה לבגד. סיפרה לו הרבנית שהחייט כשגמר את הבגד, והביאו לה כשהוא כבר מוכן, התאנח פתאום. שאלה אותו הרבנית, על מה הוא מתאנח, וסיפר לה שהוא אירס לא מזמן את בתו, והחתן כשראה כשהמחותן שלו החיט מתעסק בתפירת בד, חשב שזהו ודאי בשביל ארוסתו, הכלה. לבסוף, כשנודע לו שהבגד בשביל אחרים, התקצף והתרגז ויש לו, לחייט, מזה הרבה עגמת נפש. ומיד סיימה הרבנית לספר לבעלה לקחתי את הבגד ונתתיו במתנה לחייט בשביל בתו, הכלה הענייה. שאל אותה ר' זושא: ושכר העבודה לחייט שילמתי? לא השיבה הרבנית הלא נתתי לו במתנה את הבגד. כיצד עשית זאת אמר רבי זושא ומה עם שכר השכיר? הלא העני הזה עבד כל השבוע בשבילך ורק בשבילך, ולא בשביל בתו, ובציפייה גדולה חיכה לגמר עבודתו, שיוכל לקנות לחם לילדיו בשכרו, ועתה מה יעשה העני הזה? וכי מה הוא אשם אם את נתת את הבד לבתו הכלה? לא התמהמהה הרבנית אף רגע, הלכה ולוותה את הכסף, ושילמה לחייט שכר עבודתו.

על האדמו"ר מסאטמר רבי יואליש מסופר, שביקש את הנגר לביתו קודם שהתפלל מנחה, מכיוון שנגר זה תיקן לו את הספסלים השבורים שבביתו, הנגר ר' אברהם מן, עבד כל היום בתיקון הספסלים וטרם קיבל את שכרו לפיכך, ביקשו האדמו"ר שיבא לקבל את שכרו ביומו עוד בטרם שיתפלל. **על רבי שמואל הלוי וואזנר מסופר:** שהיתה לו הקפדה יתירה לבל יאחרו חלילה את תשלום שכרם של הפועלים או עובדי הישיבה. הוא עמד על כך בכל תוקף, באחרית ימיו ציין פעם לפני בני הישיבה, כי כבר 63 שנים מעת הקמת הישיבה לא איחרו בה את המשכורות לעובדים. **מעשה בר' יחיאל דנציגר** מאלכסנדר. שמסר זוג נעלים לסנדלר על מנת לתקנם, בלילה בא הסנדלר לבית הרבי ומסר לו את נעליו המתוקנות, ובאותו זמן לא היו ברשותו של הרבי שני רובלים דמי תיקון הנעליים וכדי לקיים מצות ביומו תיתן שכרו הלך הרבי באישון לילה למכירו הגר רחוק מביתו לזה ממנו שני רובלים, מיהר לבית הסנדלר, ופרע לו את שכרו. **על רבי סלמאן מוצפי** מסופר כי היה נזהר מאוד במצות ביומו תתן שכרו ולא רק לפועל שביצע מלאכה עבורו מיהר לשלם ביומו, אלא אף לחנוני וסוחר הקפיד לשלם שכרו ביומו דוקא ופעמים שהלך למרחקים בשעות הלילה המאוחרות לביתו של החנוני, ע"מ לשלם לו את חובו ומעולם לא ישן לפני שסילק את חובו. **על האדמו"ר החלקת יהושע מביאלה מסופר:** אחד מהדברים עליהם הקפיד היה על מצוות ביומו תתן שכרו' ואמר על כך לשם יחוד' מיוחד ובכל פעם שהגיע לביתו בעל מלאכה על אתר היה מקבל שכרו בכדי שלא לאחר אפילו ביום אחד. היה פעם שהזמינו בעל מלאכה בכדי לזפת את הגג בבית לאחר כמה פעמים שלא עמד הזפת והגשמים זלגו פנימה, במשך היום כבר הכין את הכסף וברגע שהאיש סיים את מלאכתו ניגש האדמו"ר וביקש למסור לו את כל הכסף. אולם כשהרבנית ראתה זאת אמרה שיש להמתין עוד יום או יומיים לראות שאכן הכל כשורה בכדי שלא יצטרכו לעשות זאת שוב וגם האיש עצמו הסכים לכך, אולם האדמו"ר לא יכול היה לקבל זאת וטען כי כבר עשה 'לשם יחוד' לתת לפועל את שכרו בו ביום, ולא נחה דעתו עד שנתן לו לכה"פ מחצית מן השכר. כך היה גם כאשר התגורר בתל אביב והוזמן בעל מלאכה לערוך בבית כמה תיקונים אולם לרבנית לא היה במה לשלם וסוכם כי יקבל כספו במועד אחר. בסוף היום התעניין האם שולם לפועל שכר עבודתו ומשנודע לו שלא היה במה לשלם ולא שילמו לו את המגיע לו עשה מאמצים מרובים להשיג

את הסכום ושלה את בנו שימהר אל הבית מבעוד יום בכדי למסור את הכסף. גם כאשר עובד הניקיון בבית המדרש לא ביקש את שכרו במועד הקבוע שלח שליחים שיאתרו אותו וישלמו את שכרו בעתו ובזמנו.

בחנות הרהיטים הצנועה במאה שערים ניצבת הרבנית אלישיב. ספרייתו של בעלה הרב הולכת וגדלה ומקום לספרים אין. יש, אפוא, צורך בעמודון חדש לספרים. המוכר נקב במחיר העמודון הכולל עמודי תמיכה ומדפים, והוסיף כי מחיר זה אינו כולל הובלה והרכבה, להם יש תעריף נפרד. ישב בעל הבית וערך חשבון, חישב את מחיר העמודון, צרף את מחיר ההובלה וההרכבה, והגיש לקונה. הסכום הכולל חולק לתשלומים הנה זוכה הוא לספק רהיט לגדול הדור, ולא סתם רהיט כזה שישמש מקום לספריו בהם הוגה הוא יומם ולילה. חלפו יומים והנה המוביל, עומד בשערי הבית, נכון לשמוע היכן להעמיד את העמודון. משסיים אסף את כליו, הציץ פעם נוספת בטופס לראות אם הכל שולם, ומשנמצא שאכן כך נפנה והלך לדרכו. מה מאד התפלא המוכר בראותו את הרבנית בשערי החנות. לפי מיטב זכרוננו הבוקר הגיע כבר העמודון לביתו של מרן! האם העמודון אינו לשביעות רצונם? מה קרה? שאל בחשש. רק עתה שם לב כי גם הרבנית מבוהלת, כמה עלתה ההובלה וההרכבה? שאלה קצרות. הכל שולם. השיב המוכר באנחת רוחה. שולם – אך בתשלומים. דעתו של הרב אינה נוחה מכך, הוא לא מוכן להשתמש בעמודון החדש, כל עוד לא שילמו את שכר הטרחה של הפועל ההובלה וההרכבה. אבל כן שילמתם. ניסה המוכר להתמקח. שילמו בתשלומים, ובאופן זה לא שילמו עדין את כל פעולת הפועל. והרי התורה צוה שלא להלין שכר שכיר. כל עוד לא נפרע את מחיר ההובלה וההרכבה, לא יוכל הרב להשתמש בעמודון החדש. המוכר נכנע, המוכר נקב במחיר ההובלה וההרכבה והרבנית שילמה אותו במלואו על אתר.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מה הדבר שהכי גורם לסילוק והשראת השכינה? **תשובה:** נאמר בפרשה כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת איביך לפניך, והיה מחנך קדוש, ולא יראה בד' ערות דבר ושב מאחריך. אמרו חז"ל מלמד שעירות מסלקות את השכינה, כתוב כאן דבר נורא שאם יש חוסר צניעות הקב"ה מסלק את השראת השכינה ממקום זה, וממילא התפילות אינן מתקבלות ולא תהיה סייעתא דשמיא בכל אשר יפנה. ובשום דבר לא מצינו שכתוב מפורש בתורה סילוק שכינה אלא בצניעות, וסילוק השכינה גורם רח"ל שאז שולט חרון אף ה' ומתרבות ר"ל הצרות והמחלות והאסונות. ולכן בשני הדברים האלה עושה היצר הרע את כל מה שביכולתו כדי להפריע וזהו תורה לזכרים להפריע להם בלימוד התורה ולנשים בצניעות שמנסה לגרום להם שילכו בלא צניעות, ומי שזוכה לעמוד נגדו בדברים הללו אשרי חלקו וכמו שאי אפשר לדמות שאר המצוות נגד ערך לימוד התורה כמו שכתוב במשנה ות"ת כנגד כולם כך גם צניעות אצל הנשים כיון שזה הדבר החשוב ביותר. **הצניעות היא המפתח לשמירה**, כשאין צניעות אזי הקב"ה רח"ל לא שומר עלינו. כמו כן אדם שמקפיד על צניעות ושומר על עיניו מלהכשל בראיה אסורה זוכה שברכותיו עושות פרי. כמו"כ היא הסגולה הגדולה לילדים כשרים שמרוויים את הוריהם נחת. ובמ"ב סימן ע"ה סיי"ד הביא מהזהר בעניין הגדול לנהוג בצניעות, ומי שנהג להתנהג בצניעות זוכה לנחת מכל יוצ"ח ולס"ד בכל אשר יפנה, אבל מי שלא נשמר כראוי רח"ל עונשו חמור מאוד כמו שמאריך שם. **שאלו פעם** את רבי חיים קניבסקי במה זכתה אמו של החזון איש לשבת שלם של צאצאים גדולי הדור (משפחות קרליץ גרינמן וקניבסקי על כל שבטיהם)? השיב ר' חיים שאינו יודע מה עשתה ולמה זכתה אך יודע הוא כי היא היתה צנועה ביותר. ואמרו חז"ל שהצניעות היא השומרת עלינו מכל רע. כאשר היא נשמרת כראוי חופפת עלינו חומת אש. היא השכינה הקדושה בכבודה ובעצמה, והיכן שד' נמצא, כל הטובות והברכות שבעולם נמצאות. (גמרא סוכה נ"ג). וכן אשרי הבעל שיעודד את אשתו שהולכת בצניעות, וחלילה לא יבקש ממנה משהו שנוגד את מצוות הצניעות. וברור שענייני צניעות לא נאמרו רק לנשים, גם גברים צריכים לנהוג בצניעות, הן בדיבור לא לנוול את פיהם בדיבורים לא צנועים, וכן לנהוג בלבוש באופן צנוע כמו שכתוב בהלכה בזה, ובודאי להקפיד על ראייה אסורה וכו'.

שאלה: בחור עלה לישיבה קטנה או גדולה ומאוד קשה לו, האם זה סיבה לייאוש או למשבר? **תשובה:** דבר ראשון חובה להביא את דברי החזו"א שהיות וחז"ל קבעו שכל ההתחלות קשות ממילא אם לא יהיה קשה אז זה סימן שלא התחיל. ונדיר מאוד משהו שמתחיל וקל לו. המעבר מת"ת לישיבה וכן מישיבה קטנה לגדולה הוא מעבר חד וקיצוני, ומבחינת ההורים הם חייבים לתת הרבה מאוד זמן לשיחות נפש ולתת לו לקיים הרבה דאגה בלב איש ישיחנה, להשתדל לתת בו אימון, וגם ביקורים, ובעיקר לשלוח לישיבה הרבה ממתקים ותבשילים מהבית ולא לקצץ בזה כדי להקל על ההתחלה שיתחיל ברגל ימין ועיי"כ ימשך טוב ולתת לזמן לעשות את שלו. ויש להוסיף כמה דברים להצלחה בישיבה: בשביל להצליח צריך שיהנה מהלימוד וזה מגיע ע"י שיש בהירות בלימוד והבנה טובה בסוגיות וד"ז מגיע ע"י שחוזרים לפחות ארבע פעמים על כל סוגיה, וכן כשמסכמים בכתב זה שווה כמו עשר פעמים, וכמו"כ ראוי לכתוב את כל השיעורים ומה שיוצא עם החברותא. והדרך ללימוד בהתמדה עוברת דרך הקבלה הידועה שברבע שעה הראשונה של הסדר לומדים בתעני"ד זה סגולה ללמוד כל הסדר בהתמדה. וברור שכל אחד צריך ללמוד לפי הסגנון שאוהב

ומתחבר ואסור לנסות להידמות לסגנון אחר ממה שאוהב כי זה לא לפי היכולות שלו. והוא לא יהנה כך בלימוד. וישיבה חדשה זה הזדמנות לפתוח דף חדש ולהתחיל בכל הכוח ולשכוח מהעבר. והכל הולך אחר הרושם הראשוני, דבר נוסף חשוב להדגיש היות והאדם הוא חברותי ויש בזה מעלה גדולה להיות בתוך חברה טובה. כדאי לאדם גם לעשות בעניין זה השתדלות, ומלבד התפילה ע"כ יש להשתדל בזה מה שיכול כגון להתנהג בנקיות ובמכובדות ולא בזלזול ורחוביות, וכמובן לנהוג בטאקט להיות רגיש לזולת, לא להידחף במקומות לא לך, לא לדבר על דברים שמביכים את השני, לא לומר לשני דברים שאתה לא היית חפץ שיאמרו לך, ובעיקר להיות רגיש לשני. וכן מאוד מאוד להיזהר לא לומר בדיחה על חשבון השני ולכבד מאוד את השני, ליצור אוירה טובה וחיובית במחיצתך שזה כולל הקשבה רבה לשני ונתינת מחמאות על דברים אמיתיים כגון שוויתר או ששאל שאלה יפה באמת, או למד בהתמדה. לא חנפנות אלא לפרגן על משהו שבאמת עשה. ודבר נוסף רצוי מאוד כל בחור שעובר מת"ת לישיבה או מישב"ק לגדולה חשוב ביותר להתבגר לחשוב על מה שעושה האם אבא שלי היה עושה את זה. מלוקט גם מהחברת עולים ומתעלים.

שאלה: ידוע שאנשי מעשה היו נוהגים לבדוק את המזוזות בחודש אלול מידי שנה, מה הסגולות הגדולות שיש במזוזה שכל כך הקפידו על כשרותה? **תשובה:** בסגולת הזהירות במצוות מזוזה נאמרו דברים גדולים שהיא שומרת ממזיקין, ומצילה מכל חולי ושומרת משריפה, וידוע בשם רבי שמואל אבוהב שהעיד שהיה להם סופר אחד קדוש וטהור והיתה שריפה גדולה בעיר ובכל מקום שהניח שם הסופר מזוזה, לא שלטה בו השלהבת, וכן ידוע שזו סגולה גדולה לאריכות ימים שהרי מיד אחרי הציווי של וכתבתם על מזוזות ביתך מבטיחה התורה למען יאריכון ימיכם ולכן הקפידו מאוד ונזהרו בכשרות המזוזות כדי לזכות בכל הברכות והשמירות האלו.

שאלה: בתחילת שנת הלימודים ילדים רבים חווים קשיים, המעבר למלמד חדש וחברים חדשים יוצר קושי, מה הדבר החשוב להורים לדעת כדי להכין את הילד בצורה טובה ולתמוך בו? **תשובה:** הדבר החשוב ביותר זה המודעות, עצם הידיעה כי תופעה זו קיימת והיא טבעית ונורמלית, מאוד מרגיע את הנפש, כי עצם ההבנה שהשינוי הזה הוא קשה לכולם, ולא רק לילד שלנו, זה מרגיע ועוזר לילדים לפעול ולתנהל בצורה טובה מתוך סבלנות ויישוב הדעת.

שאלה: מה מציין לנו התאריך י"ז אלול? **תשובה:** ביום הזה הוא יום המר והנמחר שבו פרצה מלחמת עולם השני שכלתה כשליש מעם ישראל הי"ד, במלחמה זו נפטרו יותר מ-60 מליון איש, והיא המלחמה הגדולה ביותר בהסטוריה האנושית שהובילה לאבידות בנפש יותר מבכל מלחמה אחרת, המלחמה הסתיימה בכ"ח אייר תש"ה כשגרמניה נכנעה וחתמה על חוזה כניעה ופסקה להילחם.

שאלה: עם תחילת זמן אלול בחורים רבים מגיעים לשערי הישיבה הגדולה וביחד עם ההתחלה מגיעים קשיים שכל ההתחלות קשות, אלו דברים כדאי לדעת כהדרכה להתחלת הלימוד בישיבה גדולה? **תשובה:** הדבר הכי חשוב לדעת בהתחלה שאין הזדמנות שני לרושם ראשוני והכל הולך אחר ההתחלה, ולכן כדאי מאוד להשקיע בתחילת הימים ולשדר תדמית חיובית מבחינת השטייגן ושמירת סדרי הישיבה, בנוסף בחור צריך להיות מודע לקשיים הטבעיים שקיימים בראשית הימים, שזה דבר הכי טבעי ורגיל שיש בעולם, ולא להתרגש או להיבהל מכך, ומותר להתגעגע לבית ומומלץ להתקשר הרבה להורים ולשתף אותם בקשיים, וממילא החובה עלינו כהורים להוות אוזן קשבת, וכמובן חובה לבקרו מידי פעם, כי רק אתם עומדים לו מול העיניים, ומחכה לשמוע ממכם פרגונים ומחמאות והבעת שמחה על השטייגן שהוא עושה, וכל בחור כדאי שיחפש אוזן קשבת אצל אחד מאנשי הצוות בישיבה או בחור מבוגר שמאיר לו פנים, וזה יעזור לו בהסתגלות הראשונה בישיבה גדולה.

שאלה: רבים מההורים לבחורים בגיל ההתבגרות מרגישים שהבחור בונה את הזהות העצמית שלו, ופעמים זה מלווה בכך שהוא מאבד את הקשר איתם, ונוצרת איזושהי אוירה קרירה כזו ביניהם, וכל שאלה הוא מרגיש שנכנסים לרשותו הפרטית וזה מעצבן אותו, מה העצה הנכונה לעשות כדי ליצור קשר פתוח ובריא? **תשובה:** לחפש זמן שהבחור רגוע ושלו, ובצורה נינוחה וזורמת להתעניין בשלומו ולחפש שיתוף פעולה דרך צד שלישי, והדבר הכי חשוב זה לתת לילד הרגשה נוחה בלי תסכול שסומכים עליו ומאמינים בכוחותיו ובסגולות נפשו, לא להתערב לו יותר מידי, אלא לתת לו את איזור הנוחות שלו, עם הרבה אורך רוח וסבלנות וכך יבנה קשר טוב ובריא בין ההורים לבחור.

שאלה: איזה איסור יותר חמור מלרצוח מוזכר בפרשתנו? **תשובה:** בפרשתנו מובא כוח הפגיעה בכבודו של השני, באיסור החמור של מוציא שם רע, שאותו אדם שפל שמשמיץ את אשתו ורוצה להרוג אותה בכך שהוא טוען שהיא חייבת מיתה, והתורה אומרת שהעוון שלו הוא "כי הוציא שם רע על בת ישראל" ורואים מזה שההשמצה של האחר חמורה יותר מהנסיון להורגו, וכמאמר הרבינו יונה שכתב כי צער הכלימה מר ממות, והוא מבהיל ביותר למתבונן.

שאלה: מה הסיבה שביתו של הרב אלישיב היה מלא בספרים שמעולם לא השתמש בהם, ומה הסיבה שהפני מנחם לא מסר דרשה שהכין לפני ציבור גדול אלא אמר איזה ווארט, ומה הטעם שרבי בן ציון אבא שאול לא שתה בתענית? **תשובה:** בפרשתינו מובא המון בעניין זהירות בכבוד הזולת ובדבר זה מצינו אצל כל גדולי ישראל הקפדה ורגישות יתירה ונביא להלן כמה סיפורים קצרים מגדולי על גודל רגישותם לכבוד הזולת: **כאשר** בני ביתו של הרב אלישיב פנו אליו בשאלה מפני מה הוא מותיר בביתו את כל הספרים הרבים שאינם חלק מסדר לימודו השיב רבנו כי הוא חושש שמא אי מי ממחברי הספרים יזדמן לביתו וכאשר יווכח כי הספר אותו הקדיש לו אינו נמצא בין ספריו הוא עלול להיפגע, בשל כך נגדש הבית לעייפה במאות ספרים שונים מפרי מחברי זמננו שלרבנו לא היה כלל פנאי לעיין בהם. כל זאת בשל הזהירות שלא לפגוע חלילה באדם. **באירוע** נכבד שהיה אמור לנאום הפני מנחם, האיש הנכבד שנאם לפניו בכינוס מסוים נכשל בלשונו ולא היתה דרשתו שגורה בפיו כהוגן. כאשר קם הפני מנחם אחריו לשאת את נאום הכבוד לא אבה לגרום חלישות הדעת לקודמו פתח אפוא בכמה מילים מהוססות בעודו מפשפש בכיסו כמחפש אחר הדף שהכין בו את נאומו. בחלוף רגעים מבישים התנצל בפני הציבור כי מבחין עתה שאבד לו הפתק ועל כן הסתפק באמירת 'ווארט' מזכרונו ובזה סיים את הדרשה. לאחר מכן תמחו בפניו למה מנע טוב הרי דרשתו היתה אמורה לעסוק בהתחזקות והתעלות בעבודת ה' והשיב מיניה וביה אי אפשר להתעלות בעבודת ה' על חשבון הזולת. **רבי** בן ציון אבא שאול היה טורח רבות שחלילה לא יצטער שום אדם בסיבתו. עורך ספריו רבי ציון עמר סיפר שבימי מחלתו של רבי בן ציון הרופא אסר עליו להתענות. והנה ביום התענית סיפר תלמידו באתי לרבי בן ציון לדבר עמו על ספריו, תוך כדי שיחה הגישה הרבנית כוס שתיה לרבי בן ציון הרב סירב לקחת. תמחה הרבנית ואמרה הלא אתה חייב לשתות בפקודת הרופא, ענה הרב בוודאי אך אשתה אח"כ, כי רבי בן ציון לא היה מסוגל לשתות בפני מי שצם.

שאלה: מה הסיבה שיין נמכר רק בבקבוקי זכוכית ולא בבקבוקי פלסטיק חד פעמי, המקובלים בשתייה קלה, שהם זולים ונוחים יותר? **תשובה:** אחסון יין בבקבוקי פלסטיק עלול לפגום באיכות היין ואף לקצר לו את אורך החיים, משום שהיין חייב להיות מאוחסן כשהוא אטום לגמרי. בקבוקי זכוכית מעניקים לו אטימה מושלמת שיכולה להמשך אפילו שנים רבות. מה שאין כן בפלסטיק. הפלסטיק מטבעו חדיר יותר לחמצן. ולכן איחסון יין בבקבוקי פלסטיק חושפים אותו לחדירת חמצן ומקצרים לו את אורך החיים. בנוסף, קרני השמש חודרות דרך הפלסטיק ופוגעות ביין.

שאלה: מה השתנה בעולם ביום ט אלול תרפ"ג? **תשובה:** אז הוכרז רעיון הדף היומי ע"י גדולי ישראל, ומיני אז רבבות רבות מעמד ישראל מסיימים מידי כמה שנים את הש"ס, דבר שעד אז היה שייך רק ליחידי סגולה. ויש להוסיף שיש שחושבים שעניין זה של ידיעת הש"ס הוא לבעלי בתים בלבד, אבל צריך לדעת שעל כל אברך מוטל להתאמץ לדעת את כל הש"ס ואם זה במסגרת דף היומי בשעות הפנאי מה טוב ומה נעים ואשרי מי שמתאמץ בזה.

שאלה: השבוע יג אלול זה היארציט של הבן איש חי, באיזה גיל הוא נפטר? **תשובה:** בתמונות הרבות של הבן איש חי הוא עם זקן שחור ונראה צעיר אך הבן איש חי נפטר בגיל 75. ידוע שהבן איש חי היה גאון עצום ונדיר בבקיאותו בכל חוכמות התורה ולהבדיל חוכמות וידיעות ברפואה מדע אסטרונומיה פיזיקה וכלכלה, הוא חיבר למעלה ממאה חיבורים ולמעלה מחמישים מחיבוריו יצאו לאור ומפורסמים בעולם כולו וכל העדות והחוגים מעיינים בספריו, הוא נקבר בבגדד אך לפי המקובלים גופתו הועלתה ע"י מלאכים להר הזיתים ואכן יש בהר הזיתים וכן בבגדד מצבת של מקום קבורתו. ורבי עובדיה יוסף כותב בהקדמה לספרו טהרת הבית שהבן איש חי חזקו בחלום הלילה להוציא את ספריו הרבים.

שאלה: מה חשוב מאוד באכילה? **תשובה:** ללעוס היטב את האוכל (קצשו"ע לב יג.). הדבר יוצר הרגשת שובע ומונע מלאכול הרבה מידי. ואם לא לועס זה מהווה בעייה לעיכול שיוצרת הרבה בעיות.

שאלה: מתי זה זמן מתאים ומועיל לפרגן לבן זוג? **תשובה:** בשולחן שבת מול כל המשפחה בפרט שאוכלים איזה אוכל טוב שהכינה או שהבעל אמר איזה ווארט זה נותן לילדים הערכה וכו'.

שאלה: איך מחנכים ילד לא להעתיק במבחן? **תשובה:** כשהמלמד או ההורה אומר לילד לא אכפת לי כמה ציון תקבל העיקר שתכתוב לבד מה שאתה יודע זה הכי טוב לי בעולם ואפי' אם תקבל 30 במבחן, זה נותן תחושה טובה של פחות מתח לילד, ואז בתוצאה לפרגן על ההישגים שהגיע לבד ואז יהיה לו רצון להשתפר בזה.

שאלה: בפרשתנו הובא עניין שילוח הקן איך לרבי חיים קניבסקי היה בביתו כ"כ הרבה פעמים מצוות שילוח הקן והיה מחלק לרבים ממכריו וצאצאיו ובאי ביתו? **תשובה:** רבי חיים סבר שאפשר לקיים מצוות שילוח באותו קן עשרות פעמים, ומעשה שהיה בכולל חזון איש שיונה בנתה קן על אחד מהמנורות של הכולל ויצא להם שיש בזה מצווה של שילוח הקן וסיפר רבי חיים שהמון פעמים שלחו את היונה וזכו בביצים והאם שבה לדגור ומישהו אחר שילחו וכך מספר גדול של תלמידי חכמים עשו שילוח הקן על אותו קן וסיפר רבי חיים קניבסקי שכל אותם שקיימו אז את מצוות שילוח הקן נפקדו באותה שנה בבן זכר ואצל רבי חיים נולד באותה השנה בנו רבי שלמה.

שאלה: אדם המתבגר והרגשתו הכללית נחלשת עד כדי כך שהדבר ניכר בבדיקות הדם שלו, מה עליו לעשות כדי להתחזק בלי קשר לתרופות? **תשובה:** מלבד תפילות עליו לעשות את ההשתדלות הטבעית המוטלת על כל אדם להרבות בויטמינים החיונים לגוף וד"ז אפשר לצרוך ע"י אוכל בריא כגון ירקות חיים בקליפתם וירקות ירוקים וכדו', אכילה סדירה ובריאה, וכשצריך יוסיף ויטמינים הנצרכים לגופו הנמצאים בחנויות טבע וכדו', ועי"כ גם המחלות והבעיות יחלפו כלא היו, ודברים אלו הם מחובת ההשתדלות.

שאלה: פרשת השבוע עוסקת ב'בן סורר', מה לעשות כדי שלא נגיע לידי כך אצל ילדינו? **תשובה:** רבי חיים קניבסקי כותב בטעמא דקרא בפרשתנו, שבית שקול האבא והאמא שם אחיד ושוררת ביניהם אהבה ואחוה אז אם הבן נהיה בן סורר זה חידוש. משא"כ בבית שאין קול אביו וקול אמו שווה וכשהאב אומר כך האם אומרת הפוך או להיפך, הילד לא נענש כיוון שאין לצפות ממנו שיגדל לתפארת. ולומד זאת מהפסוק איננו שומע בקול אביו ובקול אמו משמע שיש שם שני קולות כי לא כתוב בקול אביו ואמו.

חידות

חידות שינון הפרשה: א. מה צריך להיות בבגד שיהיה חייב בציצית? **א**רבע כנפות. **ב.** יש לתת לו פי שנים בירושה? **ב**כור. **ג.** מילה נרדפת לציצית, הקשורה לפינות הטלית? **ג**דילים. **ד.** אסור לשים בביתך? **ד**מים. **ה.** לשון הפסוק המלמד על השבת אבדה? **ה**שב תשיבם. **ו.** "לא תראה חמור אחיך... נופלים בדרך" מהם? **ו**התעלמות. **ז.** כיצד אוכל בן סורר ומורה? **ז**ולל. **ח.** מצווה הנעשית כאשר יבס אינו רוצה לייבס? **ח**ליצה. **ט.** מי שאינו _____ עליו לצאת מחוץ למחנה? **ט**הור. **י.** כך קרויה אלמנה ללא בנים? **י**במה. **כ.** בו מתקיימת מצוות עוללות? **כ**רם. **ל.** על הטמא לטבול _____ ערב. **ל**פנות. **מ.** אסור לתעב אותו? **מ**צרי. **נ.** מילה נרדפת לריבית? **נ**שך. **ס.** כיצד שותה בן סורר ומורה? **ס**ובא. **ע.** פועל שכיר יכול לאכול מהם בעת הבציר כרצונו? **ע**נבים. **פ.** משם שלחו מואב לשכור את בלעם? **פ**תור. **צ.** אשת יפת תואר צריכה לעשות את? **צ**יפורניה. **ק.** אסור להניף חרמש על? **ק**מת רעיד. **ר.** אסור לחבול (למשכן) אותם? **ר**חיים, **רכב**. **ש.** מצווה המקיימת כאשר נקרה קן צפור בדרך? **ש**לח תשלח. **ת.** ומה יש לעשות לאם במצוות שילוח הקן? ומה לבנים? **ת**שלח, **ת**יקח לך.

חידות מאת אחד מזקני הת"ח: א. אדם לא עשה כלום לא במעשה ולא במחשבה ולא בהרהור ולא במבט, ונהרג על כך? **ב.** מתני אומרים "קדושה" ולא במנין? **ג.** מה פירוש "היחברך כסא הוות" והיכן אומרים זאת בתפילה? **ד.** מי הורס לאנשים את חלום חייהם? **ה.** מה אדם נועל ללא מנעול, ומה תוקע ובכ"ז לא נעצר, מה פורצים ובכ"ז לא שבור? **ו.** איזה בעל חי כשהוא חי טובלים בתוך כלי עם דם? **ז.** מי חבר ואסור להיות חבר שלו? **ח.** איזה "יום טוב" הוא רק בלילה ללא יום? **ט.** איזה חלון לא רואים דרכו? **י.** היכן בפרשה מוזכר "סבא" ואין לו נכד?

תשובות: א. גוי ששבת. **ב.** קדושת ובא לציון [נשים אומרות ללא מנין]. **ג.** האם יהיה חבר שלך [של ד'] היושב על כסא רשע, נאמר בשיר של יום רביעי. **ד.** שעון מעורר. **ה.** נועל נעלים, תוקע בשופר, מחקר פורץ דרך. **ו.** צפור מצורע – פסוק מפורש ואת הציפור החיה יקח וטבל בדם הציפור השחווה. **ז.** חובר חבר. **ח.** ויום טוב היה עושה בצאתו משלו מבית קודש הקדשים. **ט.** חלון הזדמנויות. **י.** בנינו זה סולל וסובא.

חידות לפרשת השבוע מאת המרצה הנודע רבי יאיר נוסבכר מרכסים שליט"א: **א.** 5 שמות של פרשת? **ב.** 6 בעלי חיים בפרשה? **ג.** מילה בפרשה שהיא שם מסכת ואונקלוס תירגם את המילה על שם מסכת אחרת? **תשובות: א.** כי תצא (כא י) דברים (כב יז) בא (כג כא) כי תבוא (כג כו). **ב.** כלב (כג יט) שור (כב ד) שיו (כב א) חמורו (כב ג) ציפור (כב ו) אפרוחים (כב ו). **ג.** לא תזרע כרמך כלאים" (כב ט) אונקלוס: לא תזרע כרמך עירובין.

חידות ידע תורני: א. מי אוכל ולא מוציא? **ב.** איך יתכן אדם יציל יהודי ממות ויעבור על איסור? **ג.** מתני אדם מקיים מצווה דאורייתא רק במקום שמכירים אותו? **ד.** איזה איסור שתיה יש בכל דהו? **ה.** איזה אות אין בפרק לדוד ה' אורי וישעי? **ו.** איזה שני זכירות יש בפרשה?

תשובות: א. יתוש. גיטין נו: **ב.** דברים יט יג. לא תחוס עליו, והיינו לאו על מי שחס על ההורג במזיד. **ג.** כהן עם מום נושא כפיו במקום שרגילים במומו. שו"ע קכח ל. **ד.** יין נסך. **ה.** אות ג. **ו.** עמלק, וזכרת כי עבד היית במצרים.

חידון "לדוד ה' אורי וישעי": א. מי נמצא סביבותי? **ב.** מי נפל? **ג.** מי קם? **ד.** מי עזב? **ה.** מי חזק? **ו.** מי אוסף? **ז.** מי קרב? **ח.** כמה שאלות? **ט.** איזה אורח? **י.** מה יש לראות בארץ חיים? **יא.** מתני ירום ראשי. **יב.** מי אמר בקשו פני?

תשובות: א. אויבי סביבותי. **ב.** צרי ואויבי לי המה כשלו ונפלו. **ג.** תקום עלי מלחמה. **ד.** כי אבי ואיתי עזבוני. **ה.** חזק ויאמץ ליבך. **ו.** וה' יאספני. **ז.** בקרוב עלי מרעים. **ח.** אחת שאלתי. **ט.** ונחני באורח מישור. **י.** טוב ה'. **יא.** ועתה ירום ראשי. **יב.** לך אמר ליבי בקשו פני.

חידון כללי: א. איזה כדור אי אפשר לשחק איתו? **ב.** איזה אוכל לא אוכלים? **ג.** איזו ביצה לא אוכלים? **ד.** איזה פרי לא גדל באדמה? **ה.** איזה גפן מותר לנזיר? **ו.** איזה דבר בתפילה לפעמים אומרים רק חצי ממנו?

ז. איזה רב לא צריך לקום בפניו? **חידות ילדים על כלי כתיבה: ח.** כלי כתיבה שהוא בן שתי מילים? ט. כלי כתיבה ששמו משמש לכלים ודברים אחרים? י. כלי כתיבה שהוא שם של מראה מסויים? יא. כלי כתיבה שמתרחצים בשמו? יב. כלי כתיבה שהוא שם גם של שר ממשלתי במקומות מסויים בעולם?
תשובות: א. כדור הארץ. **ב.** חדר אוכל. **ג.** מסכת ביצה. **ד.** פרי בטן. **ה.** צמר גפן. **ו.** חצי קדיש. חצי הלל. **ז.** רב קו. **ח.** עיפרון שפיצים. **ט.** לורד ארטלין. **י.** עט חפירה. **יא.** צבע. **יב.** כה. **יג.** טוש. **יד.** לורד.

חידון משמעותיות מילים ט' משמעותיות למילה על.

על - באמצעות. על ידי. "לא יומתו אבות על בנים" רש"י: בעדות בנים. אונקלוס: על פוס בנין (דברים כד טז). **על - למעלה.** "ותנח התיבה..." על הרי אררט". (בראשית ח ד). **על - ב...** "על חרבך" רש"י: "כמו בחרבך, יש 'על' שאינו אלא במקום אות אחת" (בראשית כז מ). **על - כלפי מי מדובר.** "ויקצוף פרעה על שני סריסיו" (בראשית מ ב) **על - בגלל.** "ויוסיפו עוד שנוא אותו על חלומותיו ועל דבריו" (בראשית מה ו). **על - עם.** "ראשו על כרעיו ועל קרבו" (שמות יב ט) **על - כפול.** "הרוצה לעשות רפת בקר בונה ארבע אמות על שש" (בבא בתרא פ"ו מ"ד). **על - על.** משא. "אשר לא עלה עליה על" (במדבר יט ב). **על - בעניין,** על איזה נושא רצית לדבר?

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. שחזור הדיסק קשיח לנו גם היה מקרה דומה שרק על בדיקה ביקשו לא פחות מ-1000 ש"ח (גם אם לא יצליח) עד שפנינו לאחד בב"ב c0544578946@gmail.com שעשה מאמצים להציל את החומר והוא לא לוקח על בדיקה אלא רק על הצלחה ואמר מראש את המחיר שיקח לאחר שראה שאפשר להציל ועלה לנו כ-1,400 זה תלוי בגודל הקובץ ובגודל הנזק. **ועוד כתבו:** היתה לי בעיה עם אונקי שבכמה מקומות אמרו לי שיעלה מאות ואף אלפי שקלים ובהימשי רחוב חזון איש פינת אדמור מגור אמרו שיכולים לסדר ב-120 ₪ יש לשים לב לכתוב שם ברור על האונקי לפני שמביאים לתיקון. **ועוד כתבו:** המלצה על מישוה שמתקן בזול מתגורר בירושלים 0554007918 ב. לקראת תחילת הלימוד במסכת הוריות במסגרת הדף היומי, הננו לבשר על הופעת הספר 'הוריות למסקנא', אשר בו נדפסו הסיכומים הנפלאים של 'למסקנא' על מסכת הוריות, הספר מחולק חנים לכל החפץ ללמוד בו, לקבלת הספר באזור המרכז יש להתקשר לטלפון 0583212115 ובאזור ירושלים יש להתקשר לטלפון 0527139878 בנוסף ניתן לקבל את הספר במהדורה דיגיטלית, יש לשלוח מייל עם המילה 'הוריות' בשורה של הנושא לכתובת lemaskana1@gmail.com ג. עיצה למכונת כביסה שמשאירה פסים על הבגדים: למלא בתא של האבקה 3 שקיות של מלח לימון ולהפעיל מכונה ריקה על הרתחה 90 מעלות, זה מנקה היטב את החלקים הפנימיים ופותר את הבעיה. מומלץ כל חצי שנה. **ועוד כתבו:** אצלינו הדבר השתפר אחרי שניקינו היטב את הגומי שבפתח החזית, הצטבר שם לכלוך שנדבק לגומי מבפנים, מעבירים סמרטוט יבש ומנגבים חזק את כל הלכלוך. ד. מורה לפיתוח קול יש יהודי נחמד שמקצועי בזה מאוד [ומתמצא גם במקאמים] ומוסר שיעורים גם בבני ברק וגם בירושלים שמו: אסף אהרון 0548493393

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים: א. נשמח לקבל מידע אמין על זריקות להרזיה מסוג "ביגובי" האם זה אפשרי בגיל הפוריות או שזה מונע?

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת.

שאלתי ערבי מה ההבדל בין מלחמת ששת הימים לשתיים עשרה הימים, הוא ענה לי זה בי שתיים **אח שלי** קפץ מכיתה ז' לישיבה קטנה, אמא שלי אומרת שהוא לא טעם טעם ח': **עברתי בקפלן,** אנרכיסט אחד קרא לעברי: אתם הדתיים... אני מכיר דתי גנב! השבתי לו: אני מכיר שמאלני ישר...

הבן מתקשר מהישיבה ומודיע שהוא רוצה להגיע לשבת געגוע כבר ברביעי משום טועמיה. **ראש הממשלה נתניהו** בראיון פרישה עתידי לקראת סוף הקדנציה שלו בשנת תשצ"ג: אני מתחייב שמשבר הגיוס יעמוד בפני פתרון בקדנציה הבאה.

האיש הזה שמסדר את הצווארון של החליפה לאנשים שהצווארון שלהם לא מסודר.

אם לא תיפול איך תקום?

אין ביצה קשה. יש ביצה שקשה לה.

אחרי סדרת האמירות הבלתי סבירות של אולמרט נבדק חשד שהוא מחובר לבינה מלאכותית.

אחי הקטן לא רצה לאכול את מה שאמא הכינה. נזפתי בו: אני אכלתי וופל לימון, אמרתי משהו?

כמה ג'יגה צריך שיהיה לבן אדם כדי שאפשר יהיה לומר שיש לו זיכרון טוב?

אחד כתב ברזומה שלו: בחור שמור בשמירת חינוך.

האבא ששולח את בנו הבחור להיות חזן, ואז הופך אוטומטית לרב של המניין שצריך לחכות לו בקר"ש ושמור"ע.

לאור התייקרות מחירי החלב, מותר לבכות כבר על חלב שנשפך.

הרגע הזה שאתה תקוע בפקק ופתאום עובר לידך נוהג קורקינט, ואומר לך מתנצל אני מלא.

כעת שפחות חס המזגנים עובדים פחות אבל רק מלראות את החשבון חשמל שהגיע אני מזיע ושוב מדליק מזגן.

גוי התקשר לרופא לב שלו לקבוע תור, "אני מצטערת אמרה המזכירה אין לנו תור ב 3 שבועות הקרובים" אבל אני אמות עד אז... אין בעיה, רק אם כן תדאג לפני זה לבטל את התור.

שף שרגא: השבוע אני ב"אי שפיות"

כשהאבא לומד עם בנו על 4 בנים, אחד תם ואחד רשע וכו', שאל האבא את הבן לאיזה סוג בן אתה שייך, ענה לו הבן שבוע שעבר למדנו ארבעה אבות נזיקין לא שאלתי אותך לאיזה סוג אב אתה שייך.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת זו alonalon+subscribe@googlegroups.com ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה 1@alonalon.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון ב'קובץ גליונות' וכן ב'אוסף גליונות'. ב'כל העלונים' בשם הבית התורני. ובעוד קבצי עלונים. וכן בקול הלשון מקישים על מאגר השיעורים/עברית/תנ"ך/קובץ גליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומהחמש שנים אחרונות. במחשב ניתן להוריד בדרשו בבינוני ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת.

חדש ניתן לקבל את העלון בפקס לקבלת העלון בפקס יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23.

העלון בכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות לעלון (12 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע כי בביהז"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או בינדרים פלוס' - רשת הכוללים פרס כף-עלון, (שלוחה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. מי ששילם עבור כמה שבועות קדימה אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. הפצת העלון דרך המיל היא ללא תשלום, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לוקחים את העלון מהמקום הנ"ל ומפיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). כל המפיצים הקבועים שרוצים להמשיך להפיץ את העלון נא לשלוח למייל הנ"ל את מקום הפצתם ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויישר כח לכולם על זיכוי הרבים.

להלן מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון: בירושלים: בישיבת מיר אצל הגאון הצדיק רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האדם הגדול והאהוב רבי אבי פרידנר שליט"א שכבר חודש לא ראיתי אותו ואני מרגיש שזה מאוד חסר לי. עוד בירושלים בבית הכנסת 'בית מרים גיטל' מעלות דפנה, ניתן להוריד את העלון במדור עלוני שבת - עלון לשבת קולדצקי. **ניתן להדפיס את העלון במודיעין עילית** בעמדת אוצר החכמה בביהמ"ד קהילת משך חכמה -רחוב משך חכמה 41 לכתוב עלון לשבת, בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בבית שמש:** בבית הכנסת אור אליהו אצל הרב הצדיק והטהור רבי נחום זכריש שליט"א שהסיבה שהוא מצליח זה בגלל שהוא על כל דבר לא רק מתפלל אלא מוסר נפש. ואצל הילד הצדיק אלימלך הכהן גליק, שמדפיס ומפיץ במסירות רבה את העלון בבית הכנסת בית אביי וכן מי שמגיע לקבל את העלון בביתו, הוא מביא לו במאור פנים ממש. **בביתר עילית:** בבית הכנסת שלום רב ברחוב שלום רב גבעה ב'. **בהר יונה:** אצל רבינו שמחה שולמן שהוא הדמות של מסירות נפש למען מטרה נעלית, ולכן זכה לכך. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד אצל הבחור הגאון המופלא רבי יהודה רוזן שליט"א. **ברכסים:** אצל רבי יוסף המאירי שליט"א הצדיק הגדול. **באופקים:** אצל הבחור הצדיק והמופלא צבי המברסטון שליט"א פאר הגידולים של אופקים שרק פורח ועולה.. **בחריש:** במתחם בתי כנסיות בשכונת בצוותא. בבית הכנסת חניכי ק"ק תימן. **בפתח תקווה:** באור ישראל הגדולה והקטנה. באהל אברהם ובשירת מרים. בקהל חסידים. ביוצאי חברון. ובבני ישיבות שבפרי מגדים, ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **בראשון לציון:** בישיבת עטרת שלמה. אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרור 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חידור ראשון לציון. **באלעד:** בתפארתה בחוף. ובישיבה של הרב אטינגר, בכולל של הרב פכטר, במאור שרגא באבן גבירול, ובאחיעזר ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **בעפולה:** ניתן להשיג את העלון בעמדת אוצר החכמה בבית הכנסת המרכזי אהל משה - גבעת המורה עפולה - בעלות סמלית של הוצאות ההדפסה בלבד. **בעפולה עילית:** בביהמ"ד בני הישיבות רח' רש"י או אצל האיש שזכה דורינו להתכבד בו רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **עוד בעפולה עילית:** בביהמ"ד דחסידי ויזניץ וכן בביהמ"ד בית ישעיה רח' יצחק שדה. **ברעננה:** בישיבת חייל אורייתא וכן בעלי מוהר 15 אצל הבחור החכם יאיר זכאי 0533100287, ואצל משפחת זכאי בטלפון: 052-6903395. **בבית שאן:** אצל רבי משה חדש בקהילת בית שאן החדש בבית הכנסת בראשות הרב יהושע לייב שכטר שליט"א. וכן אצל רבי יהונתן בכור - בית שאן.